

3/1996

HIINTA- JA

PALKKA-

TIEDOTE

Tässä numerossa mm.

■ Kansainvälisiä palkkavertailuja: Teollisuustyöntekijöiden palkkojen kehitys 1994 ja 1995

■ Vuokrat huhtikuu 1996

■ Vuokramarkkinat 1990-luvulla

■ Kansainvälisiä palkkavertailuja: Baltian palkat

■ Hintatasot maaliskuussa 1996

TILASTOKIRJASTO

136 001 1116

Hinta- ja palkkatiedote

3/1996

KANSAINVÄLISIÄ PALKKAVERTAILUJA

- 3 Teollisuustyöntekijöiden palkkojen kehitys vuosina 1994 ja 1995
- 4 Toimialoittaiset palkat ja niiden ostovoima 1994
- 8 Baltian maiden palkat 1994 ja 1995

PALKAT

- 10 Ansiotasoindeksi I/1996
- 12 Seurakuntien kuukausipalkat 1995
- 13 Metsätyöntekijöiden palkat I/1996

HINNAT

- 14 Vuokrat huhtikuu 1996
- 15 Vuokramarkkinat 1990-luvulla
- 18 Hintatasot maaliskuussa 1996
- 20 Indeksitaulukko

Hinta- ja palkkatiedote sisältää ajankohtaista ja tiivistettyä tilastotietoa hinnoista, palkoista ja työtaisteluista.

Aikaisempien numeroiden aiheina ovat olleet mm.

- Ansiokehitys ja palkkaerot (3/1995)
- Kansainväliset palkkavertailut (4/1995)
- Työntekijän työtunti maksaa teollisuudessa 108 mk (5/1995)
- Inflaatioharhat (6/1995)
- Uusi laskutapa asuntojen hintaindeksille (1/1996)
- Itä-euroopan maiden ostovoimapariteetit (2/1996)

Tiedote ilmestyy kuusi kertaa vuodessa, englanninkielinen kooste kerran vuodessa.

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Palkat 1996:8

Helsinki 1.8.1996

Julkaisun tiedot vapaasti lainattavissa. Lainattaessa mainittava lähdeksi Tilastokeskus.

ISSN 0784-8374/Palkat
ISSN 0789-2462/Hinnat

Taitto: Hilikka Lehikoinen
Valokuvat: Lehtikuva Oy

Tiedustelut
(90) 17 341

Anna-Leena Wickstrand/
Palkat
Kaisa Weckström-Eno/
Hinnat

SUOMEN TEOLLISUUSTYÖNTEKIJÖIDEN ANSIOIDEN REAALISET MUUTOKSET SUURIMPIA VUOSINA 1994 JA 1995

Vuonna 1993 Suomessa teollisuustyöntekijöiden reaalityöntantiansioiden vuosimuutos oli negatiivinen. Reaaliset ansiot laskivat vuodesta 1992 vuoteen 1993 noin 0,3 %. Saman suuntaisia muutoksia oli myös Saksassa, Yhdysvalloissa, Japanissa sekä Ruotsissa, jossa muutos oli jopa -1,6 %. Reaaliansioiden laskuun vaikutti suurelta osin mm. Ruotsissa ja Saksassa hintatason voimakas nousu, joka oli yli 5 % molemmissa maissa. Vuonna 1993 reaalityöntantiansioiden suurin muutos oli Iso-Britanniassa, jossa reaalityöntantiansiot kasvoivat vuodessa noin 3,6 %.

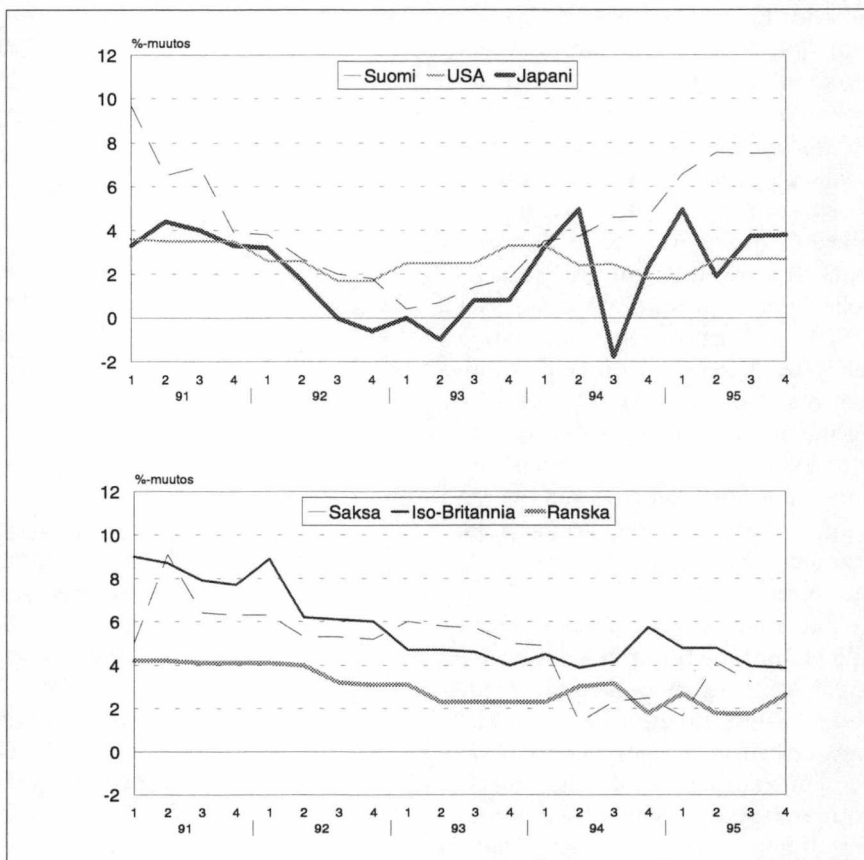
Suomen teollisuuden työntekijöiden reaalityöntantiansioiden kehitys muutti suuntaa vuosina 1994 ja 1995. Vuosimuutos oli 1994 3,4 % ja 1995 5,7 %. Vertailussa mukana olleista maista Suomen reaalityöntantiansioiden vuosimuutokset olivat molempina vuosina suurimmat. Reaaliset tuntiansiot teollisuudessa laskivat vuonna 1994 ainoastaan Tanskassa, mutta vuonna 1995 laskua ilmeni jo taas kolmessa maassa: Norjassa (-2,4 %), Saksassa (-1,8 %) ja Yhdysvalloissa (-0,1 %).

Reaalityöntantiansioiden muutoksia laskettaessa on käytetty ko. maiden jokaisen vuoden keskimääräisiä indeksilukuja. Reaalisten ansioiden kehityksessä huomioidaan inflaation vaikutus ansioihin, mutta ei ve-

Teollisuustyöntekijöiden reaalisten tuntiansioiden vuosimuutokset 1993, 1994 ja 1995

	1993	1994	1995
Suomi	-0,3	3,4	5,7
Ruotsi	-1,6	1,9	2,1
Norja	0,5	1,2	-2,4
Tanska	1,4	-0,2	2,3
Saksa	-0,3	0,6	-1,8
Ranska	0,7	0,1	0,9
Iso-Britannia	3,6	1,6	1,3
USA	-1,1	0,2	-0,1
Japani	-1,3	1,2	2,9

TEOLLISUUSTYÖNTEKIJÖIDEN TUNTIANANSIOIDEN VUOSIMUUTOKSET 1/1991 - 4/1995

rotuksen eikä tulonsiirtojen vaikutusta. Reaalityöntantiansiot eivät siis kuvaa työntekijän käytettävissä olevia tuloja. Jos verotus otettaisiin tuntiansiovertailussa huomioon, ei teollisuustyöntekijöiden ansioiden vuosimuutosten kehitys olisi ollut vastaava. Maiden verotuskäytännön ja verotusasteen erilaiset ja eri suuruiset muutokset olisivat luultavasti myös muuttaneet maiden tuntiansioiden muutosten järjestystä vertailussa.

Vuonna 1995 olivat myös Suomen teollisuustyöntekijöiden nimellisten tuntiansioiden vuosimuutokset neljänneksittäin korkeimmat verrattuna muihin maihin. Lisäksi vuosimuutokset pysyi-

vät lähes vakioina kolmen viimeisen vuosineljänneksen aikana. Myös Tanskassa ja Yhdysvalloissa vuosimuutokset tasaantuivat vuoden 1995 alun jälkeen. Vuoden lopulla nimellisansioissa nousu hidastui mm. Norjassa, Saksassa ja Iso-Britanniassa. Nimellisten tuntiansioiden keskimääräiset vuosimuutokset vuosina 1994 ja 1995 olivat jälleen korkeimmat Suomessa (4,5 % ja 6,8 %). Perässä tulivat Ruotsi (4,4 % ja 5,0 %) sekä Iso-Britannia (4,1 % ja 4,8 %). Pienin muutos oli molempina vuosina Ranskassa (1,8% ja 2,7 %).

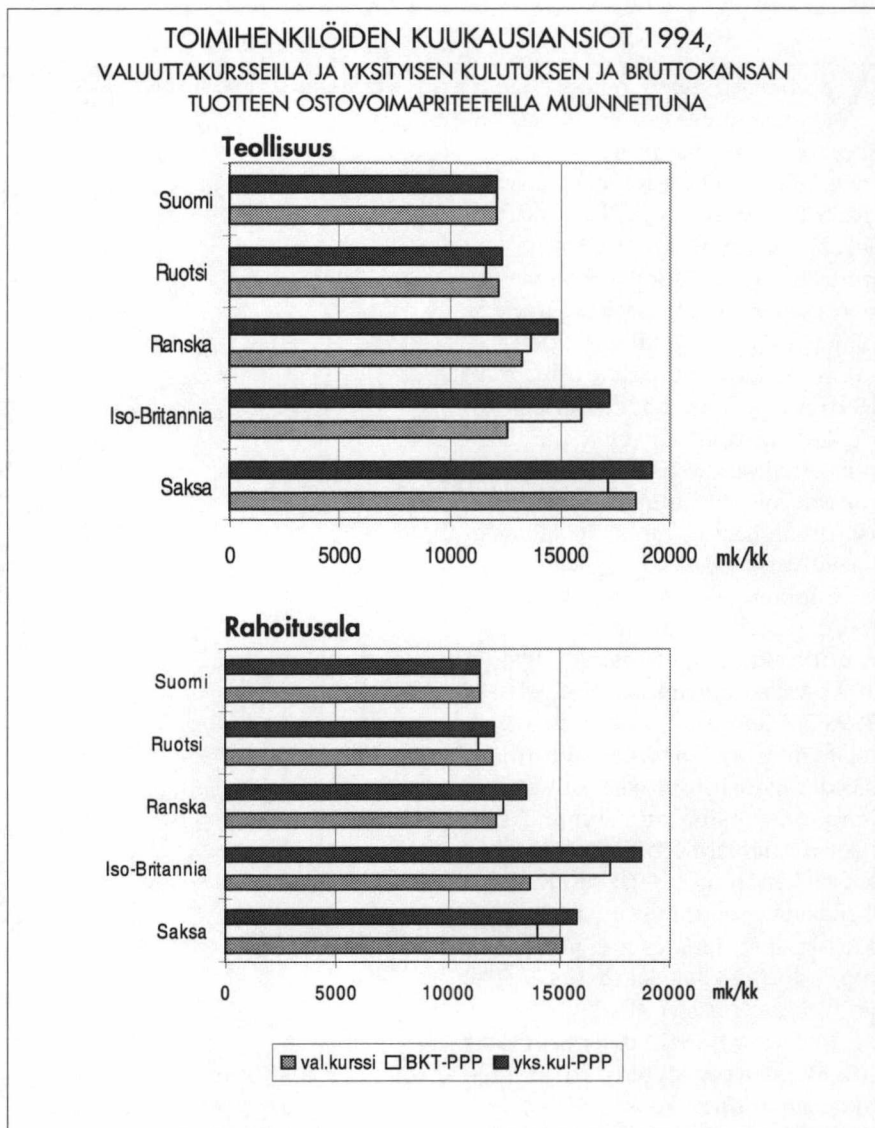
Lähteet OECD: Main Economic Indicators
Eurostat: Consumer Price Index
Tilastokeskus: Ansioitasaindeksi - kuluttajahintaindeksi

SUOMEN PALKKOJEN OSTOVOIMA ON PARANTUNUT

Kansainväliseen palkkavertailuun on kerätty palkkatietoja vuoden 1994 lokakuulta eri maista. Käytännön syistä eivät kaikki palkkatiedot kuitenkaan ole lokakuulta vaan joltain toiselta ajankohdalta. Mukana vertailussa ovat Norja, Yhdysvallat, Japani sekä suurin osa EU-maista. Sekä kuukausi- että tuntipalkat on ensin ilmoitettu taulukossa ko. maan valuutassa, minkä jälkeen ne ovat muutettu Suomen markoiksi valuuttakurssilla ja kahdella eri ostovoimapariteetilla (PPP) – bruttokansantuotteeseen sekä yksityiseen kulutukseen perustuvalla pariteetilla (kts. sivu 7). Valuuttakursseina käytetyt kurssit ovat lokakuun 1994 keskimääräisiä kurssseja. Ostovoimapariteetit on saatu lokakuulle 1994 korjaamalla vuoden 1993 lukuja inflaatio- ja valuuttakurssimuutoksilla.

Palkkavertailua tarkasteltaessa tulisi kiinnittää huomiota siihen, etteivät eri maiden palkkatiedot ole aivan vertailukelpoisia. Vaikka kansainvälisiä suosituksia palkkatietojen keruusta ja soveltamisesta noudatetaankin suhteellisen hyvin vertailussa mukana olevissa maissa, löytyy silti maiden väliltä eroja palkkatiedoissa. Jo pelkästään toimialojen ja työmarkkinoiden rakenteelliset erot vaikuttavat palkkatietoihin. Lisäksi tilastointikäytännöt ja yleensä koko ansiokäsite on hieman erilainen eri maissa. Ansiokäsittelyn erilaisuudessa kysymys on lähinnä siitä, mitä eri ansioita ja korvauksia siihen otetaan mukaan. Huomioidaanko loma- ja sairauslomakorvaukset, ylityökorvaukset tai bonukset?

Lähes kaikilla toimialoilla jokaisessa maassa nimelliset bruttopalkat nousivat vuoden aikana (ks. Hinta- ja palkkatiedote 4/95). Palkkojen ostovoimaa tarkasteltaessa Suomen asema vertailussa parani vuodesta 1993 vuoteen 1994. Tämä

oli lähinnä seurausta markan vahvistumisesta suhteessa muihin valuuttoihin. Melkein kaikissa muissa maissa palkkojen ostovoima Suomen markoissa mitattuna taas laski eri toimialoilla. Suomen eri toimialojen palkkatasot jäivät kuitenkin vielä molemmilla ostovoimapariteeteilla muunnettuna alle maiden välisen toimialoittaisten palkkatasojen keskiarvon.

Suomi sijoittui palkkojen ostovoimavertailussa häntäpäähän - sijoitus vaihteli toiseksi viimeisestä seitse-

männeksi viimeiseen. Palvelualojen toimihenkilöiden palkkojen ostovoima oli melko matala Suomessa. Esim. rahoitussektorilla BKT-pohjaisessa palkkojen ostovoimavertailussa Suomi ohitti vain Kreikan ja Ruotsin. Yksityiseen kulutukseen perustuvassa ostovoimavertailussa Suomen taakse jäi ainoastaan Kreikka. Lisäksi Suomi sijoittui kaupan alalla vertailussa toiseksi viimeiseksi. Kaupan alan palkkojen ostovoimaa laski osaltaan myyjien ja varastotyöntekijöiden keskimääräistä matalammat palkat.

Suurin ostovoima oli toimialoit-
tain vaihdellen Luxembourgissa,
Saksassa, Yhdysvalloissa, Tanskas-
sa ja Belgiassa. Pienin palkkojen os-
tovoima oli taas Portugalissa ja
Kreikassa. Teollisuustyöntekijöi-
den tuntipalkojen vertailussa kär-
jessä olivat Tanska sekä Luxem-
bourg. Rakennusalan työntekijöi-
den suurin palkan ostovoima oli
taas Yhdysvalloissa ja Saksassa.
Näillä samoilla toimialoilla alhaisin
ostovoima oli maiden välisessä ver-
tailussa Portugalissa. Suomen teol-
lisuustyöntekijöiden palkkataso
ohitti BKT-pohjaisessa ostovoima-
vertailussa jopa kuusi maata, taak-
se jäivät mm. Ruotsi, Japani ja
Ranska. Toimihenkilöiden palkka-
tasovertailussa Luxembourg johti
lähes kaikilla aloilla vertailua. Poik-

keuksena oli rakennusala, jonka
toimihenkilöiden palkkojen os-
tovoima oli suurin Saksassa. Lisäksi
BKT-pohjaisella ostovoimapariteet-
tilla muunnetut palkat kaupanalal-
la olivat korkeimmat Belgiassa.
Matalimmat palkat olivat rahoitus-
sekä vakuutusosalalla Kreikassa ja
muilla toimialoilla Portugalissa.

Palkkavertailussa toimialoit-
set palkkaerot olivat saman suun-
taisia kaikissa eri maissa, vaikka
eroja maiden välillä toimialojen
palkkatasoissa olikin. Toimihenki-
löiden bruttokuukausipalkka oli
yleisesti matalin kaupanalalla ko-
maissa. Sekä maiden palkkatasojen
keskiarvo että korkein ja matalin
palkka olivat alhaisimmat kau-
panalalla muiden toimialojen vas-
taaviin lukuihin nähden. Kau-

panalan palkkatasojen hajonta oli
lisäksi toimialojen pienin, mikä tar-
koittaa että, maiden palkkatasojen
erot eri maissa olisivat olleet pie-
nimvät kaupanalalla.

Korkeimpia palkkoja ansaitsivat
rahoitussektorin ja teollisuuden toi-
mihenkilöt. Teollisuudessa maiden
välisten palkkatasojen keskiarvo
sekä korkein palkka olivat toi-
mialoitteisessa vertailussa suurim-
mat. Rahoitussektorilla taas matalin
palkka maiden välisessä vertailussa
oli suurempi kuin muiden toimialo-
jen matalin palkka. Teollisuudessa
palkkatasojen hajonta oli suuri, mikä
kuvastaa teollisuuden palkkatasojen
eroja eri maissa. Yksi syy näihin eroi-
hin ovat teollisuusalojen palkkaerot
yhdessä teollisuuden rakenteen ero-
jen kanssa. Yleisesti mm. metalli-

Työntekijöiden tuntipalkat eri maissa lokakuussa 1994

	Maan omassa valuutassa	Suomen markkoissa		
		Valuutta- kursseilla muunnettuna	Ostovoimapariteeteilla muunnettuna	
			BKT	Yks. kulutus
Teollisuus				
Suomi ^{6) 1)}	56,25	56,25	56,25	56,25
Ruotsi	87,90	56,61	53,88	57,05
Norja ⁶⁾	107,28	75,75	72,65	—
Belgia	411,00	61,40	66,57	71,29
Tanska	106,26	83,47	73,17	75,39
Saksa	24,75	76,09	70,62	79,37
Kreikka ¹⁾	1 150,00	23,12	33,72	35,29
Espanja ¹⁾	1 033,00	38,22	52,00	56,48
Ranska	51,38	46,15	47,50	51,43
Irlanti ²⁾	6,29	46,65	56,87	61,60
Luxembourg	468,00	69,92	71,39	85,67
Alankomaat	21,96	60,26	61,46	68,32
Portugali	463,00	13,94	23,18	23,48
Iso-Britannia	6,21	46,61	58,57	63,29
Yhdysvallat	12,06	56,39	72,55	—
Japani ⁷⁾	1 287	61,09	42,34	—

	Maan omassa valuutassa	Suomen markkoissa		
		Valuutta- kursseilla muunnettuna	Ostovoimapariteeteilla muunnettuna	
			BKT	Yks. kulutus
Rakennusala				
Suomi ⁶⁾	57,14	57,14	57,14	57,14
Ruotsi ⁵⁾	93,92	60,48	57,58	60,96
Norja ⁶⁾	112,84	79,68	76,42	—
Belgia	400	59,76	64,79	69,38
Saksa	24,6	75,63	70,20	78,89
Espanja ¹⁾	890	32,93	44,80	48,66
Ranska	48,89	43,92	45,20	48,94
Luxembourg	390	58,27	59,49	71,39
Alankomaat	22,21	60,95	62,16	69,09
Portugali	447	13,45	22,38	22,67
Iso-Britannia	6,1	45,79	57,54	62,17
Yhdysvallat	14,72	68,83	88,55	—

1) Neljänneskeskiarvo
2) Syyskuu
5) II vuosineljännes
6) IV vuosineljännes
7) Koko vuosi
*) Teollisuuteen sisältyy kaivostoiminta ja energianhuolto

Toimihenkilöiden kuukausipalkat eri maissa lokakuussa 1994

	Maan omassa valuutassa	Suomen markkoissa			Maan omassa valuutassa	Suomen markkoissa			
		Valuutta- kurssilla muunnettuna	Ostovoimapariteeteilla muunnettuna			Valuutta- kurssilla muunnettuna	Ostovoimapariteeteilla muunnettuna		
			BKT	Yks. kulutus			BKT	Yks. kulutus	
Teollisuus					Rakennusala				
Suomi ^{4) *)}	12 173	12 173	12 173	12 173	Suomi ⁴⁾	12 392	12 392	12 392	12 392
Ruotsi ³⁾	19 067	12 279	11 689	12 376	Ruotsi ³⁾	19 184	12 354	11 760	12 452
Norja	22 294	15 742	15 097	—	Belgia	93 365	13 949	15 122	16 194
Belgia	103 358	15 442	16 741	17 928	Saksa ¹⁾	5 969	18 352	17 032	19 141
Tanska	20 259	15 913	13 950	14 374	Espanja ¹⁾	206 233	7 631	10 382	11 275
Saksa	5 994	18 429	17 104	19 221	Ranska	14 237	12 789	13 162	14 250
Kreikka ¹⁾	3 12 973	6 291	9 176	9 604	Luxembourg	103 494	15 462	15 787	18 944
Espanja ¹⁾	238 596	8 828	12 011	13 045	Alankomaat	4 859	13 335	13 600	15 116
Ranska	14 821	13 314	13 702	14 835	Portugali	132 566	3 990	6 638	6 722
Irlanti ²⁾	1 689	12 526	15 271	16 541	Iso-Britannia	1 620	12 160	15 280	16 510
Luxembourg	139 706	20 872	21 310	25 573					
Alankomaat	5 247	14 399	14 686	16 323					
Portugali	154 182	4 641	7 720	7 818					
Iso-Britannia	1 690	12 685	15 940	17 224					
Rahoitustoiminta					Vakuutusala				
Suomi ³⁾	11 451	11 451	11 451	11 451	Suomi ³⁾	11 141	11 141	11 141	11 141
Ruotsi ³⁾	18 670	12 023	11 445	12 118	Ruotsi ³⁾	18 997	12 234	11 646	12 331
Norja ²⁾	17 248	12 179	11 680	—	Norja ²⁾	22 201	15 676	15 035	—
Belgia	101 143	15 111	16 382	17 543	Belgia	91 818	13 718	14 872	15 926
Saksa	4 916	15 114	14 028	15 764	Saksa	5 228	16 073	14 918	16 765
Kreikka ¹⁾	321 331	6 459	9 421	9 860	Kreikka ¹⁾	271 782	5 463	7 968	8 340
Espanja ¹⁾	270 017	9 991	13 593	14 763	Espanja ¹⁾	211 819	7 837	10 663	11 581
Ranska	13 585	12 203	12 559	13 598	Ranska	12 855	11 548	11 885	12 867
Luxembourg	130 827	19 546	19 956	23 948	Luxembourg	114 655	17 129	17 489	20 987
Alankomaat	4 826	13 244	13 508	15 013	Alankomaat	4 836	13 271	13 536	15 044
Portugali	232 685	7 004	11 650	11 799	Portugali	204 344	6 151	10 231	10 362
Iso-Britannia	1 835	13 774	17 308	18 701	Iso-Britannia	1 709	12 828	16 120	17 417
Kauppa									
Suomi ³⁾	8 962	8 962	8 962	8 962					
Ruotsi ³⁾	18 670	12 023	11 445	12 118					
Norja ²⁾	17 248	12 179	11 680	—					
Belgia	79 542	11 884	12 883	13 797					
Saksa	4 299	13 217	12 267	13 786					
Ranska	10 867	9 762	10 047	10 877					
Luxembourg	82 282	12 293	12 551	15 062					
Alankomaat	4 050	11 114	11 336	12 599					
Portugali	118 867	3 578	5 952	6 027					
Iso-Britannia	1 305	9 795	12 309	13 300					

1) Neljänneskeskiarvo

2) Syyskuu

3) Elokuu

4) Joulukuu

*) Teollisuuteen sisältyy kaivostoiminta ja energianhuolto

teollisuuden palkat ovat korkeammat kuin koko teollisuuden keskimääräinen palkka. Toisaalta taas vaatetusteollisuuden palkat jäävät yleensä reippaasti alle keskimääräisen palkan. Jos maan teollisuus on

esim. kovin vaatetus- tai tekstiiliala painotteinen voi koko teollisuudenkin palkkataso maassa jäädä matalammaksi kuin maassa, jossa esim. metalliteollisuus on suurin teollisuusala.

Lähteet Eurostat: Earnings 1995

Tilastokeskus: Teollisuuden toimihenkilöiden palkat – Teollisuuden, rakennusalan ja liikenteen työntekijöiden palkat 1994 – Palvelualan palkat 1994

SAF: Wages and Total Labour Costs for Workers

SCB: Statistiska meddelandet

MIKÄ OSTOVOIMAPARITEETTI ?

Maiden välisten palkkaerojen vertailu voi perustua joko valuuttakursseilla muunnettujen palkkatasojen vertailuun tai ostovoimapariteeteilla muunnettujen palkkatasojen vertailuun. Valuuttakurssimuunnoksiin perustuvassa vertailussa maiden palkkatasoihin vaikuttaa voimakkaasti maiden välisten valuuttakurssien muutokset, jotka voivat vaihdella nopeasti ja antaa joskus jopa väärän kuvan maiden palkkatasoista. Valuuttakursseilla muutettujen palkkojen vertailu ei ota huomioon maiden välisten hintatasojen eroja eikä näin anna kuvaa eri maiden palkkojen todellisesta ostovoimasta. Palkkojen ostovoimavertailussa huomioidaan maiden väliset suhteelliset hintatasot. Ostovoimavertailu perustuu ostovoimapariteetteihin eli maiden välisiin hintasuhteisiin, jotka muodostetaan käyttämällä maiden suhteellisia hintatasoja ja valuuttakursseja.

Ostovoimapariteetteihin perustuvan vertailun pohjana voidaan käyttää joko yksityisen kulutuksen suhteellisia hintatasoja eri maiden välillä tai bruttokansantuotteen suhteellisia hintatasoja. BKT:n suhteellisiin hintoihin perustuvalla ostovoimapariteetillä muutettuna Suomen palkat sijoittuvat palkkavertailussa korkeammalle kuin yksityisen kulutuksen suhteellisiin hintatasoihin perustuvassa ostovoimavertailussa. Esim. Suomen teollisuustyöntekijöiden tuntipalkat sijoittuivat BKT-pohjaisessa palkkojen ostovoimavertailussa kolme sijaa korkeammalle kuin yksityisen kulutuksen hintatasoon perustuvassa palkkatasovertilussa.

BKT:n ja yksityisen kulutuksen suhteelliset hinnat eroavat eniten Suomessa. Yksityisen kulutuksen suhteellinen hinta on Suomessa selvästi korkeampi kuin BKT:n suhteellinen hinta. Myös mm. Portugalissa, Norjassa ja Kreikassa BKT:n suhteellinen hin-

tataso on matalampi kuin yksityisen kulutuksen. Esim. Luxembourgin taas tilanne on päinvastainen eli yksityisen kulutuksen suhteellinen hinta on matalampi kuin BKT:n suhteellinen hinta.

Eroavaisuudet näiden kahden suhteellisen hintatason välillä aiheutuvat lähinnä niiden sisällöllisistä eroista. Yksityiseen kulutukseen perustuvassa hintatasovertilussa huomioidaan ainoastaan kansantalouden yksityisen kulutuksen hintataso, joka koostuu kotitalouksien kulutuksen mukaisten hyödykkeiden hinnoista. Sen sijaan BKT-pohjaiseen hintatasovertiluun otetaan mukaan koko kansantalous. Yksityisen kulutuksen hinnan lisäksi siihen lasketaan mm. investointien hinta ja julkisen kulutuksen hinta.

Maittaiseen vaihteluun hintatasojen eroissa vaikuttaa mm. yksityisen ja julkisen kulutuksen sekä

investointien väliset hintaerot. Lisäksi erojen vaihtelu syntyy toimialojen sijoittumisesta eri tavalla julkiselle tai yksityiselle sektorille eri maissa. Esim. terveydenhuolto kuuluu joissain maissa kokonaan yksityiseen yritystoimintaan kun joissain maissa se jakautuu sekä yksityiselle että julkiselle sektorille. Suomessa jokseenkin korkean yksityisen kulutuksen hintatason vaikutusta kuluttajan ostovoimaan kompensoivat usein edulliset tai jopa ilmaiset julkisen sektorin palvelut. Kun julkisen kulutuksen hinta määritellään kustannusperusteisesti kuten Suomessa, jää sen hinta usein alhaisemmiksi kuin yksityisen kulutuksen hinta. Jos tällöin julkinen kulutus on vielä laaja, korostaa se julkisen kulutuksen edullisuuden vaikutusta BKT:n hintatasoon.

Lähteet Tilastokeskus: *Hinta- ja palkkatiedote 6/1995*

– *Koordinointikatsaus*

– *Kansainvälinen BKT- ja hintavertailu (Seppo Varjonen)*

Valuuttakursseilla muunnettujen palkkojen vertailu ei ota huomioon maiden välisten hintatasojen eroja ja ei siten kuvaa eri maiden palkkojen todellista ostovoimaa.

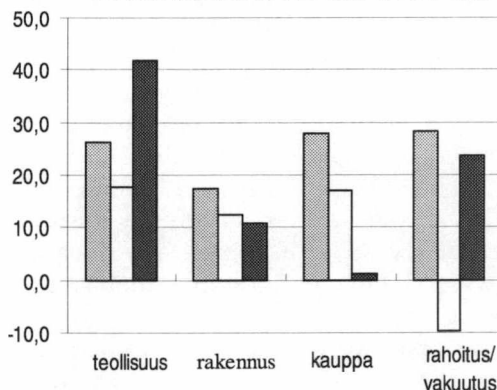
BALTIAN PALKAT OVAT NOUSSEET, MUTTA PALKKOJEN OSTOVOIMA EI OLE KASVANUT

Baltian maiden palkkavertailun pohjana on taulukko, jossa jokaisen kolmen maan keskimääräiset bruttokuukausipalkat on ilmoitettu toimialoittain. Ensinnäkin kuukausipalkat on esitetty ko. maan valuutassa, tämän jälkeen valuuttakursseilla muutettuna Suomen markkoissa ja viimeiseksi ostovoimapariteeteilla muutettuna Suomen markkoissa. Palkkatiedot ovat vuosien 1994 ja 1995 viimeiseltä vuosineljännekseltä. Valuuttakursseina on käytetty marraskuun puolivälin kurssia. Ostovoimapariteetit perustuvat tässä vertailussa maiden bruttokansantuotteiden suhteellisiin hintatasoihin ja ne on saatu korjaamalla maiden välisiä suhteellisia hintatasoja vuodelta 1993 inflatio- sekä valuuttakurssimuutoksilla.

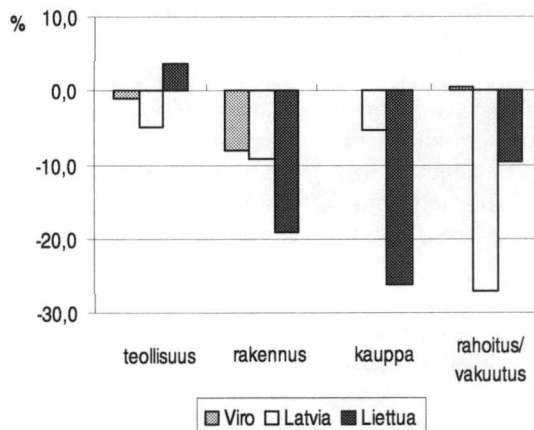
Baltian palkkatasojen vertailuun tulee suhtautua varovaisesti - kuten muidenkin maiden palkkavertailuissa on myös Baltian maiden vertailussa ongelmana toimialojen rakenteiden sekä ansio- ja palkkakäsitteiden erot eri maissa. Lisäksi varsinkin vuoden 1995 tuloksia vertailtaessa tulee huomioda, että Baltian maiden suhteelliset hintatasot ovat vuoden 1993 korjattuja lukuja, missä ei ole huomioitu BKT:n rakenteen muutoksen vaikutusta todellisiin maiden välisiin hintatasoihin. Myös yhteiskunnan ja koko talouden rakenteiden nopeat muutokset Baltiassa heikentävät eri ajankohtien tulosten vertailtavuutta lyhyellä aikavälilläkin.

Yleisesti ottaen Baltian maiden nimelliset kuukausipalkat kasvoivat vuodesta 1994 vuoteen 1995 kaikilla toimialoilla. Poikkeuksen tekevät kuitenkin Latvian rahoitus- ja vakuutus toiminnan nimelliset palkat. Ne laskivat lähes 10 %. Rahoitusalan palkkojen laskun yhtenä syynä saattaa olla monien pankkien konkurssit ja pankkikriisi Latviassa. Eniten Baltian maiden palkkoista nousivat Liettuan teollisuus-

PALKKOJEN VUOSIMUUTOKSET 4. NELJÄNNEKSELLÄ 1995 TOIMIALOITTAIN BALTIAN MAISSA

PALKKOJEN OSTOVOIMAN VUOSIMUUTOKSET

denalan palkat, joiden nimellinen nousu oli jopa 41,8 %. Toisaalta taas Liettuan kaupanalan palkat nousivat vain 1 % verran. Palkkojen nousu vaihteli Baltiassa eri toimialoilla lukuunottamatta edellä mainittuja toimialoja 17 %:sta 28 %:iin.

Palkkojen todellinen ostovoima Suomen markkoissa ilmaistuna on Baltiassa sen sijaan lähes kauttaaltaan laskenut vuodesta 1994 vuoteen 1994. Inflaatio on ollut Baltiassa niin nopeaa, että vaikka nimelliset palkat ovatkin nousseet, on inflaation vaikutus kumonnut ja jopa ylittänyt palkkojen nousun. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna hintataso nousi vuodesta 1994 vuoteen 1995 Virossa 28%, Latviassa 24 % ja

Liettuaassa 37 %. Eniten palkkojen ostovoima laski Latviassa rahoitus- ja vakuutus alalla - palkkojen ostovoima laski 27 %. Lähes yhtä paljon, 26 %, laski Liettuan palkkojen ostovoima kaupan alalla. Ainut selvä palkkojen ostovoiman nousu oli Liettuaassa teollisuuden alalla, mikä oli korkean nimellispalkkojen nousun ansiota. Palkkojen ostovoima kasvoi hieman myös Virossa kaupan alalla (0,1 %) sekä rahoitus- ja vakuutus alalla (0,5 %).

Ostovoimapariteeteilla muunnettuihin palkkoihin perustuvan toimialoittaisen vertailun mukaan kaupanalan palkkataso oli sekä 1994 että 1995 matalin Virossa ja Liettuaassa. Latviassa palkkataso oli

matalin molempina vuosina rakennusalalla. Rahoitus- ja vakuutus toiminnan palkkataso oli kaikissa kolmessa maassa korkein. Palkat olivat yli puolet korkeampia tällä toimialalla kuin seuraavaksi korkeimman palkkatason toimialalla.

Baltian maiden palkkatasojen ostovoimia voi vertailla suoraan toimialojen palkkojen perusteella. Toimialoittaisen vertailun pohjalta huomataan, että vuonna 1994 Latvian teollisuuden-, kaupan- sekä rahoitus- ja vakuutusalojen ostovoimapariteeteilla muunnetut palkat olivat korkeampia kuin Liettuan ja Viron palkat vastaavilla toimialoilla. Liettuassa taas palkat olivat matalimmat kaikilla muilla toimialoilla paitsi rakennusalalla. Vuonna 1995 toimialoittaisessa palkkavertailussa olivat Viron palkkojen ostovoima korkein kolmella toimialalla. Ainoastaan kaupanalalla oli Virossa matalampi palkkataso kuin Latviassa. 1995 kolmesta maasta matalin palkkataso oli yhä Liettuassa, jossa toimialoittaiset palkat olivat matalimmat teollisuuden-, kaupan- ja rakennusalalla.

Minimipalkat Baltian maissa olivat vuosina 1994 ja 1995 melko vaatimattomat. Kaikissa kolmessa maassa jokaisella toimialalla palkkataso ylitti reilusti minimipalkan vaatiman tason. Vuosina 1994 ja 1995 oli minimikuukausipalkka Vi-

rossa 450 kruunua, Latviassa 28 lattia. Liettuassa minimipalkka oli 1994 65 litiä, mutta se nostettiin seuraavana vuonna 180 litiin. Kun minimipalkat muunnettiin ko. vuosien ostovoimapariteeteilla Suomen markkoihin, saatiin vuoden 1994 minimipalkoiksi Virossa 454 mk, Latviassa 645 mk ja Liettuassa 234 mk. Samat luvut vuodelle 1995 olivat Virossa 355 mk, Latviassa 521 mk ja Liettuassa 474 mk.

Sekä valuuttakursseilla että ostovoimapariteeteilla mitattuna olivat Baltian maiden palkat vielä alhaiset verrattuna Suomen palkkatasoon. Palkkojen ostovoima jäi jokaisella toimialalla Baltiassa alle puoleen Suomen vastaavien toimialojen palkkojen ostovoimasta. Rahoitus- ja vakuutussektorilla palkkojen ostovoiman suhde Suomen palkkojen ostovoimaan oli suurin. Vuonna 1994 se vaihteli Baltian maissa 40 %:n tuntumassa. Muilla sektoreilla Baltian palkkojen ostovoima jäi huomattavasti alle 30 %:n suhteessa Suomen palkkojen ostovoimaan. Kaikkein alhaisimmat olivat Viro ja Liettuan kaupanalan palkkojen ostovoiman suhteet. Vuonna 1995 Baltian maiden ostovoima laski suhteessa Suomen palkkojen ostovoimaan entisestään. Rahoitus- ja vakuutusalan palkkojen ostovoiman suhde oli nyt jo alle 30 % Liettuassa ja Lat-

viassa. Teollisuus- ja rakennusalojen palkkojen ostovoiman suhde Suomen palkkojen ostovoimaan vaihteli 20 %:n molemmin puolin. Palkkojen suhteellisen ostovoiman tarkastelussa täytyy kuitenkin huomioida, ettei vertailussa huomioitu verotuksen vaikutusta Baltian palkkatasoihin.

Baltian maiden ostovoiman heikentymiseen on osaltaan vaikuttanut Suomen markan ulkoisen arvon vahvistuminen. Markka vahvistui vuonna 1994 suhteessa Saksan markkaan, johon Viron kruunu on tiukasti sidottu sekä Yhdysvaltojen dollariin, johon taas Liettuan liti on sidottu. Latvian latin ulkoinen arvo on kiinnitetty tiettyyn valuuttakoriin, jonka valuuttoihin nähden Suomen markka on myös osittain vahvistunut. Markan arvon vahvistuminen jatkui osittain vielä vuonna 1995, mikä vaikutti osaltaan yhä Baltian maiden ostovoiman laskuun. Tärkein ostovoiman heikentymiseen johtanut tekijä oli kuitenkin Baltian maiden nopea inflaatio näinä vuosina. Se heikensi jatkuvasti maiden ostovoimaa suhteessa Suomeen, jonka inflaatio on ollut varsin vähäinen vuosina 1994 ja 1995.

Lähteet Eesti Statistikaamet: Palk Eesti Vabariigis – Eesti Statistiska

*Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos vyri-
ausybes: Lietuvos ekonomine ir socialine raida*

Baltian maiden kuukausipalkat 4. neljänneksellä 1994 ja 4. neljänneksellä 1995

	1994			1995		
	Maan omassa valuutassa	Suomen markoissa		Maan omassa valuutassa	Suomen markoissa	
		Valuuttakursseilla muunnettuna	Ostovoimapariteeteilla muunnettuna		Valuuttakursseilla muunnettuna	Ostovoimapariteeteilla muunnettuna
Teollisuus						
Viro	2 109	809	2 126	2 665	997	2 103
Latvia ¹⁾	94	818	2 166	111	879	2 060
Liettua	447	530	1 613	634	675	1 672
Rakennusala						
Viro	2 430	932	2 449	2 850	1 066	2 249
Latvia ¹⁾	90	780	2 066	101	800	1 877
Liettua	590	699	2 128	653	695	1 722
Kauppa						
Viro	1 789	686	1 803	2 287	856	1 804
Latvia ¹⁾	96	831	2 202	112	889	2 085
Liettua	409	484	1 474	413	440	1 089
Rahoitus-/vakuutus toiminta						
Viro	4 316	1 656	4 350	5 539	2 072	4 370
Latvia ¹⁾	209	1 822	4 826	189	1 502	3 522
Liettua	1 101	1 304	3 971	1 361	1 449	3 587

1) Palkkatiedot julkiselta sektorilta sekä julkisista liikelaitoksista ja instituuteista.

ANSIOTASO NOUSI 5,1 PROSENTTIA ALKUVUONNA

Palkansaajien ansiot kohosivat Tilastokeskuksen ansiotasoindeksin ennakkotietojen mukaan kuluvan vuoden tammi-maaliskuussa keskimäärin 5,1 prosenttia vuoden 1995 vastaavasta ajasta. Kuluttajahinnat nousivat samana aikana 0,5 prosenttia, joten reaali-ansiot kasvoivat 4,5 prosenttia.

Ansiotasoa kohottivat viime vuoden marraskuussa toteutuneet yleiset palkankorotukset. Näistä korotuksista kolmasosa eli 0,7 prosenttia näkyy ansiotasoindeksissä kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja kaksi kolmasosaa viime vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Viime vuonna palkat kohosivat ripeimmin yksityisellä sektorilla, mutta vuoden lopulla ansiokehityserot eri sektoreiden välillä ka-

ventuivat. Vuonna 1995 palkat nousivat edellisvuodesta valtiolla keskimäärin 2,9 ja kuntasektorilla 3,9 prosenttia, mutta yksityisellä sektorilla nousu oli 5,3 prosenttia. Vuoden 1996 ensimmäisellä neljänneksellä keskiansioiden vuosinousun arvioidaan olleen valtiolla 5,0, kuntasektorilla 5,9 ja yksityisellä sektorilla 4,8 prosenttia.

Palkansaajien säännöllisen työajan keskiansio tammi-maaliskuussa oli runsaat 10 500 markkaa kuukaudessa. Miesten keskiansio oli yli 11 600 markkaa kuukaudessa ja naisten runsaat 9 400 kuukaudessa. Kuukausipalkkaa saavien keskiansio oli 11 000 markkaa kuukaudessa ja tuntipalkkaa saavien 9 400 markkaa kuukaudessa.

Tilastokeskuksen ansiotasoindeksi mittaa palkansaajien brut-

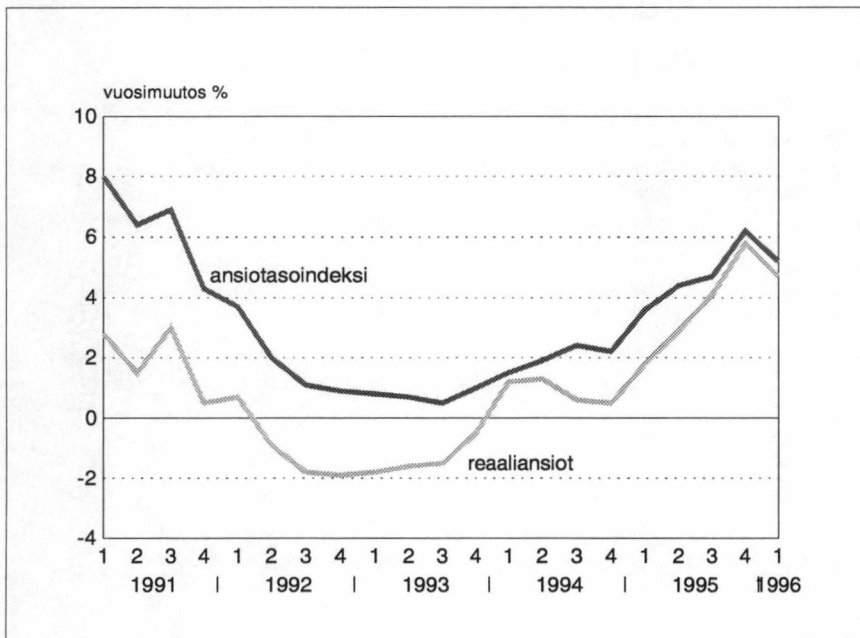
tomääräisten keskiansioiden kehitystä. Palkansaajien ansiot on laskettu säännölliseltä työajalta, eikä palkoista ole vähennetty veroja eikä veroluontoisia maksuja.

Ansioiden nousu nopeinta teollisuudessa 1990-luvulla

Säännöllisen työajan ansioiden kehitystä mittaavan ansiotasoindeksin mukaan palkkojen nimellinen nousu on ollut 90-luvulla nopeinta teollisuudessa, jossa ansiot ovat kohonneet 26,7 prosenttia vuoden 1990 tasolta vuoden 1996 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna, kun keskimäärin ansiotasoa on noussut 20,4 prosenttia. Ansiokehitys on kuitenkin ollut kyseisellä ajanjaksona hyvin epätasaista, sillä palkkojen nousu hidastui viime vuosikymmenen vaihteen lähes kymmenen prosentin tasolta miltei nolllakasvuksi vuosina 1992 ja 1993, jolloin palkkoihin ei tehty sopimuskorotuksia ja siten ansioiden nousu johtui pelkästään liukumista.

Myös rahoitussektorilla nimellinen ansiokehitys on ollut keskimääräistä korkeampaa, vaikka pankkisektorilla on ollut suuria vaikeuksia lähes koko 90-luvun ajan. Rahoituksen hyvä ansiokehitys johtuu osittain syksyn 1993 sopimuksesta, jonka kuukausipalkkoja korotettiin, mutta samalla ateriakorvaukset poistettiin ja päivittäistä työaikaa pidennettiin niin, etteivät työnantajien kustannukset tehtyä työtuntia kohden nousseet. Ansiotasoindeksissä tämä näkyy hyppäyksenä ylöspäin vuoden 1994 alussa. Osittain pankkien keskimääräistä korkeampi ansioiden nousu johtuu siitä, että palkat nousivat aivan 90-luvun alussa yleistä kehitystä rivakammin. Toisaalta rahoitussektorilla viime vuosina ta-

ANSIOTASON KEHITYS 1/1991-1/1996
muutos vuotta aiemmasta, %

pahtunut voimakas rakennemuutos on voinut kiihdyttää toimialan ansiotasoindeksin nousua, koska ansiotasoindeksissä eri ammattiryhmien rakennetta ei ole vakioitu ja siten indeksin kehitys voi poiketa henkilötasolla tapahtuneista palkankorotuksista.

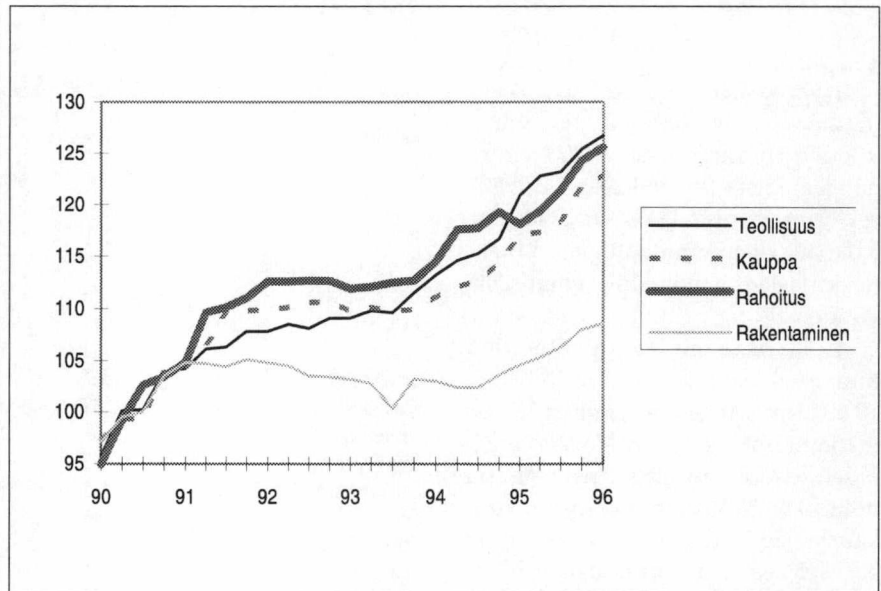
Selvästi hitaimmin ansiot ovat nousseet rakentamisessa, jossa ansiot kääntyivät laskuun vuonna 1991 alalla vallinneen syvän laman johdosta. Vuoden 1996 alussa rakennustoimialan ansiotasoindeksi oli noussut 8,6 prosenttia ja rakentamisen työntekijöiden ainoastaan 4,2 prosenttia vuoden alusta.

Valtion ansiokehitys kuntia ja yksityistä sektoria hitaampaa

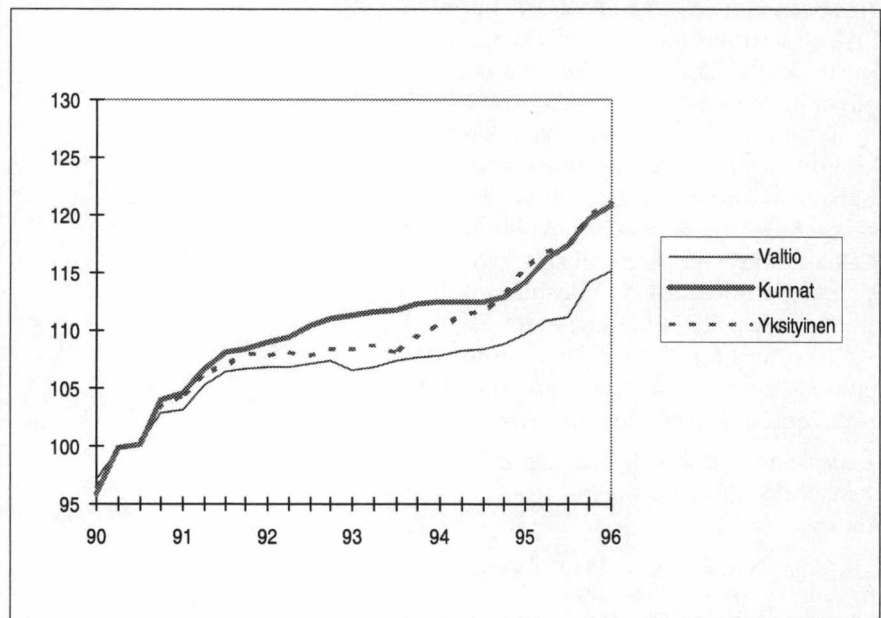
Tarkasteltaessa ansiokehitystä työnantajasektoreittain nähdään, että yksityisellä sektorilla ja kuntasektorilla kummassakin nimellinen ansiotaso on noussut noin 21 prosenttia 90-luvun aikana. Yksityisen sektorin keskimääräistä ansiokehitystä on hidastanut majoitus- ja ravitsemustoimialan, autokaupan ja varsinkin rakentamisen keskimääräistä heikompi kehitys. Valtiolla nimellisten ansioiden nousu on tähän mennessä 90-luvulla ollut noin viisitoista prosenttia, mikä on kuusi prosenttiyksikköä vähemmän kuin kunnissa ja yksityisellä sektorilla.

Lähde Ansiotasoindeksi 1996, 1. neljännes
Lisätietoja Harri Nummila, (90) 1974 3445

ANSIOTASOINDEKSI TEOLLISUUDESSA, KAUPASSA, RAHOITUKSESSA JA RAKENTAMISESSA 1990-LUVULLA

ANSIOTASOINDEKSI ERI SEKTOREILLA 1990-LUVULLA

SEURAKUNTIEN KUUKAUSIPALKAT NOUSIVAT 6 %

Evangelisluterilaisten seurakuntien palveluksessa oli viime vuoden marraskuussa 8 200 viranhaltijaa, joista kokoaikaisia oli 7 800 sekä sivutoimisia ja osa-aikaisia 430. Kokoaikaisien viranhaltijoiden määrä on laskenut noin 1% edellisestä vuodesta.

Kokoaikaisien viranhaltijoiden kuukausiansio ilman ylitöitä oli 10 604 mk. Miehet ansaitsivat 12 050 mk ja naiset 9 433 mk. Naisten ansioiden osuus miesten ansioista oli noin 78 %. Viranhaltijoiden kuukausiansio nousi edellistä vuodesta 5,5 %. Miesten ansiot nousivat 5,3 % ja naisten 5,8 %.

Kesäkuussa 1995 oli seurakuntien palveluksessa olevista kuukausipalkkaisista työsuhteisista palkansaajista 2 100 kokoaikaisia ja 760 osa-aikaisia sekä sivutoimisia. Lisäksi seurakunnat työllistivät 830 kesätyöntekijää, jotka lähes kaikki olivat kokoaikaisia.

Työsuhteisien palkansaajien keskimääräinen säännöllisen työajan ansio oli 7 754 mk. Miehillä ansio oli 8 102 mk ja naisilla 7 614 mk. Keskimääräinen säännöllisen työajan ansio nousi 6,4 %. Miesten ansiot nousivat 5,7 % ja naisten 6,8 %.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna noin 36 % palkansaajista, sekä miehistä että naisista, kuului ikäryh-

Seurakuntien palveluksessa oleva henkilöstö palvelussuhteen mukaan 1995

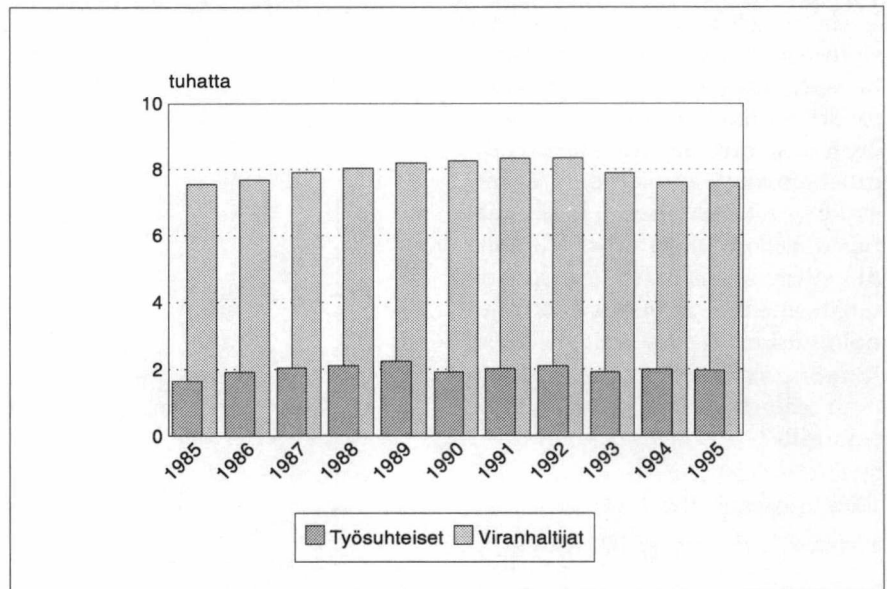
	Koko- aikai- set	Osa- aikai- set	Sivu- toimi- set	Yhteensä
Viranhaltijat	7 795	386	44	8 225
Miehet	3 449	92	20	3 561
Naiset	4 346	294	24	4 664
Työsuhteiset	2 112	439	316	2 867
Miehet	607	52	108	767
Naiset	1 505	387	208	2 100
Seurakunnat yhteensä	9 907	825	360	11 092

1) Lukumäärissä mukana kokoaikaiset sekä täyti- että vähennyttä palkkaa saaneet.

Seurakuntien viranhaltijoiden kuukausiansioita ammateittain 1995

Ammatti	Lukumäärät			Kuukausiansiot		
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
B-kanttori	241	195	436	11 030	10 780	10 918
Diakonian viranhaltija	72	763	835	9 361	9 268	9 276
Haudankaivaja	36	-	36	8 015	-	8 015
Kanslisti	..	..	543	..	..	8 118
Kappalainen	444	123	567	13 974	13 934	13 966
Kirkkoherra	567	14	581	15 798	17 045	17 097
Nuoris-ohjaaja	283	361	644	8 932	8 775	8 844
Nuorisotyönohjaaja	56	64	120	8 791	8 806	8 799
Seurakuntamestari	295	61	356	8 228	8 285	8 238
Seurakuntapastori	302	197	499	12 326	12 370	12 344
Suntio	46	27	73	8 222	8 538	8 339
Taluspäällikkö	116	112	228	11 511	10 656	11 091
Vahtimestari	31	66	97	8 232	8 099	8 141

SEURAKUNTIEN KOKOAIKAISTEN PALKANSAAJIEN LUKUMÄÄRÄT VV 1985-1995

mään 45 - 54 vuotiaat. Alle 30-vuotiaita oli noin 8 %. Suurimmat keskimääräiset ansiot, 10 791mk, olivat ikäryhmässä 50 - 54 vuotiaat, miesten ansiot olivat 12 791 mk, naisten 9 370 mk.

Tilaston luvut perustuvat Kirkon sopimusvaltuuskunnan keräämään aineistoon, jossa ovat mukana seurakuntien, seurakuntayhtymien ja seurakunta liittojen lisäksi

hiippakunnalliset ja kirkon keskushallinnon ja kirkon toimikuntien virat ja työsuhteinen henkilöstö. Seurakunnilla tarkoitetaan tässä evangelisluterilaisia seurakuntia. Vuonna 1995 oli seurakuntatalouksia yhteensä 465. Yksittäisiä seurakuntia oli 598. Tutkimusajankohta on työsuhteisien osalta kesäkuu ja viranhaltijoiden osalta marraskuu.

Lisätietoja Pirkko Wiik (90) 17343456

METSURIN PÄIVÄPALKKA 510,17 MK

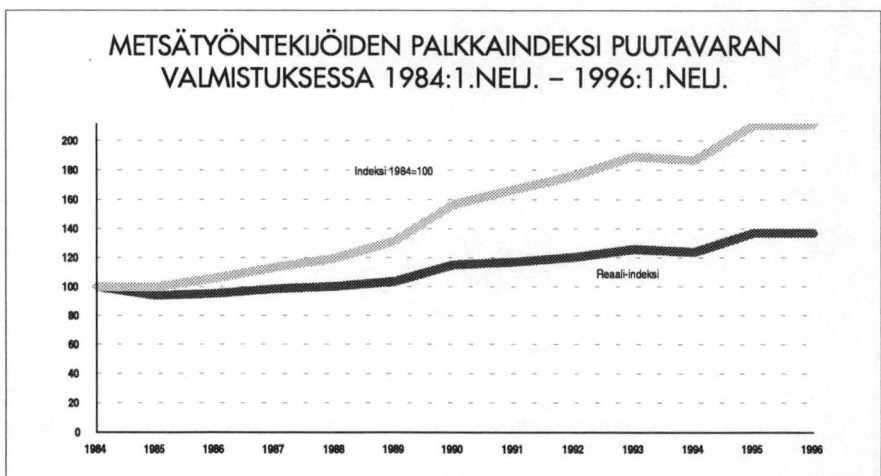
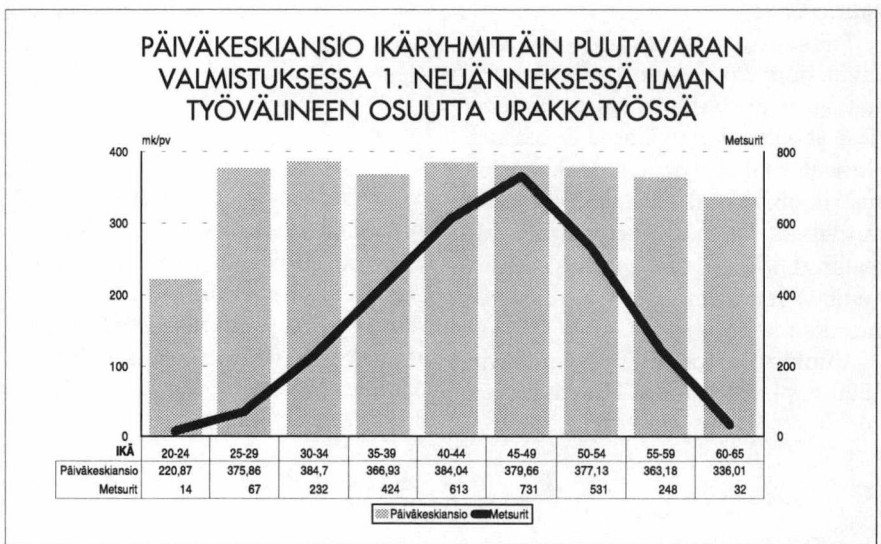
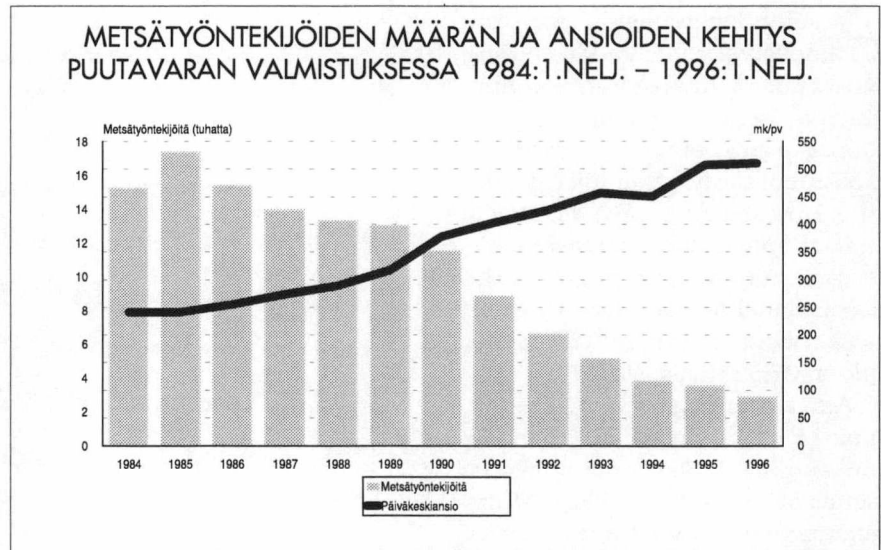
Metsätyöntekijän päiväansio puutavaran valmistuksessa oli tammi- maaliskuussa 1996 urakatyössä 510,17 markkaa, johon sisältyy moottorisahan osuus. Ansiossa oli laskua edellisestä neljänneksestä 1,9 prosenttia ja nousua edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä 0,6 prosenttia. Vastaava ansio ilman moottorisahan osuutta oli 376,51 markkaa. Työntekijöiden määrä puutavaran valmistuksessa oli 2 893. Heistä 54 prosenttia työskenteli Metsäteollisuuden jäsenyritysten palveluksessa, 38 prosenttia valtiolla ja 8 prosenttia muiden työnantajien palveluksessa. Puutavaran valmistuksessa noin 86 prosenttia työntekijöistä oli vakinaisessa työsuhteessa. Ikäryhmittäin tarkasteltaessa suurimmat ansiot puutavaran valmistuksessa olivat 30 – 34 vuotiailla.

Metsänhoitotöissä keskimääräinen päiväansio ilman työväliseen osuutta urakatyössä oli 304,26 markkaa, päiväpalkkaisessa työssä 292,77 markkaa ja tuntipalkkaisessa työssä 41,33 markkaa tunnissa. Metsänhoitotöissä vakinaisessa työsuhteessa oli noin 61 prosenttia työntekijöistä. Muissa metsätöissä vastaavat päiväansiot olivat urakatyössä 591,28 markkaa, päiväpalkkaisessa työssä 318,91 markkaa ja tuntipalkkaisessa työssä 43,60 markkaa tunnissa.

Lähde Maa- ja metsätyöntekijöiden palkat 1996, 1. neljännes

Metsätyöntekijöiden keskiansiot työlajeittain ilman työväliseen osuutta 1. neljänneksellä 1996

Työlaji	Urakka-työ mk/pv	Päiväpalkka-työ mk/pv	Tuntipalkka-työ mk/t
Puutavaran valmistus	376,51	370,54	-
Metsänhoitotyöt	304,26	292,77	41,33
Taimitarhatyöt	462,02	332,14	44,49
Metsäkonetyöt	426,00	329,60	50,94
Muut metsätyöt	591,28	318,91	43,60

VUOKRAT NOUSIVAT 3,2 PROSENTTIA

Asuinhuoneistojen vuokrat nousivat viime vuoden huhtikuusta tämän vuoden huhtikuuhun 3,2 prosenttia. Aravavuokrahuoneistojen vuokrat nousivat 2,8 ja vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat 3,6 prosenttia. Arava-asuntojen vuokrat nousivat keskimäärin markan ja vapaarahoitteisten 1,60 markkaa asunneliötä kohden kuukaudessa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen vuokratilastosta.

Arava-asunnoista maksettiin vuokraa 33,20 markkaa neliöltä kuukaudessa ja vapaarahoitteisista asunnoista 37,20 markkaa. Korkeimmat neliövuokrat ovat suurten kaupunkien keskustojen pienissä asunnoissa.

Pääkaupunkiseudulla vuokrat olivat noin 20 prosenttia korkeammat kuin muualla maassa. Helsingissä alle vuoden yksiössä vuokralla asuneet maksoivat vuokraa keskimäärin 68,50 markkaa neliöltä kuukaudessa. Jos vuokrasopimus oli kestänyt yli 10 vuotta, maksettiin vastaavasta asunnosta vuokraa 47 markkaa neliöltä.

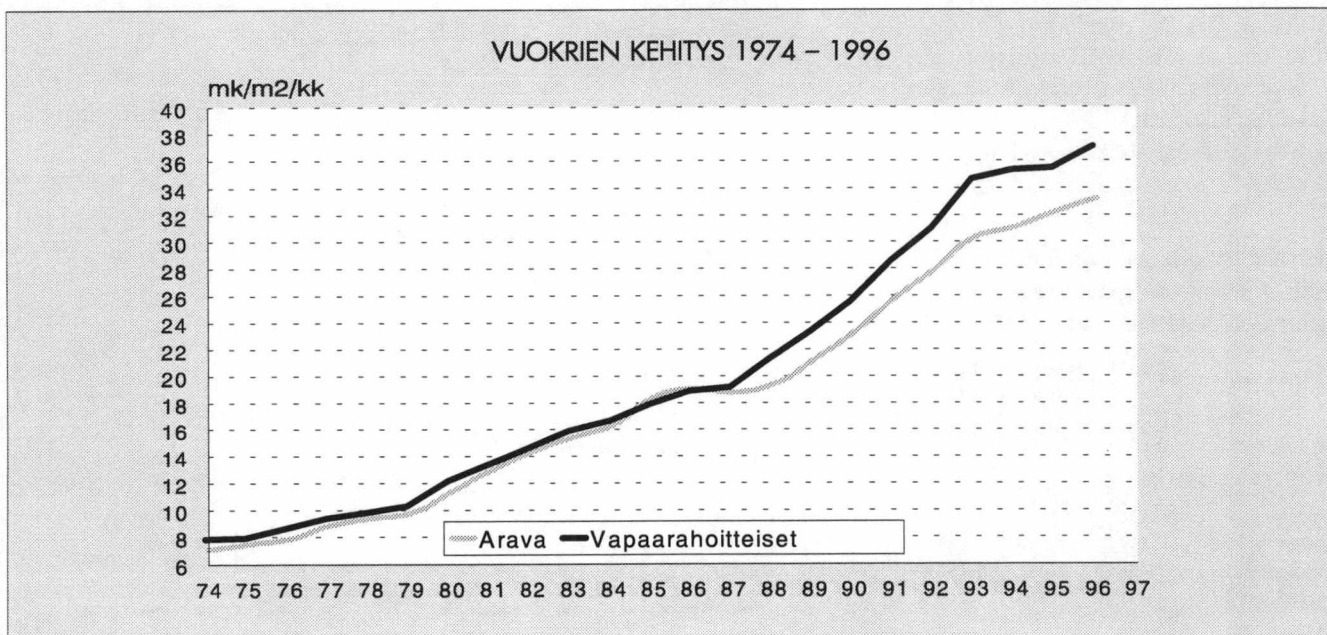
Vuokratilastossa on mukana 7 300 vuokra-asuntoa. Tilasto kuvaa

koko vuokra-asuntokannan keskimääräistä vuokratasoa huhtikuussa sekä vuokrien vuosimuutosta. Uusien vuokrasopimusten vuokratasosta sekä vuokrasääntelyn vapautumisen vaikutuksista tehdään erillinen tilasto, joka julkaistaan

syksyllä. Uusien vuokrasuhteiden markkinavuokrataso on aiemmin ollut koko vuokra-asuntokannan lukuja korkeampi.

Lähde Vuokrat 1996

VUOKRA-ASUNTOMARKKINAT 90-LUVULLA

S seuraavassa käsitellään vuokra-asuntomarkkinoiden kysyntä ja tarjontatilannetta viime vuosilta. Lisäksi tarkastellaan kysyntään ja tarjontaan vaikuttavia seikkoja ja tämän hetken vuokratasoja eri puolilla maata.

Suomen vuokra-asuntomarkkinoita on hallinnut toisen maailmansodan jälkeen kaksi tekijää, Arava-järjestelmä sekä vuokrasääntely. Arava vuokra-asuntojen lukumäärä nousi 1980 luvun lopulla suuremmaksi kuin vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen lukumäärä.

Arava vuokra-asuntojen vuokrat määräytyvät todellisten hoito- ja pääomakustannusten mukaan talokohaisesti. Valtion lainan (rakennus- ja korjauslainat) loputtua asunnot voidaan myydä tai vuokrata vapaasti. Laina-ajat ovat vaihdelleet noin 20 vuodesta aina 45 vuoteen asti.

Vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen vuokria on säännelty valtioneuvoston taholta lähes koko toisen maailmansodan jälkeisen ajan. Tämä merkitsi käytännössä sitä, että valtioneuvosto määräsi kohtuulliset vuokratasot eri paikkakunnille ja vuokria sai tarkistaa vain valtioneuvoston päätösten mukaisesti.

Vuonna 1987 sääntelyä alettiin purkaa siten, että maaseudulla ja pienemmissä kaupungeissa sai uusissa sopimuksissa vuokrat määrätä vapaasti. Samalla lakiin kirjattiin vapaarahoitteisille vuokra-asunnoille enintään neljän prosentin tuotto-oikeutus. Vuokratasoja määritelleet taulukkovuokrat tarkastettiin samalla hieman ylöspäin.

Seuraavan kerran lakia muutettiin 1.2.1992 alkaen siten, että uusissa vuokrasuhteissa vuokran sai määrittellä vapaasti. Vanhoissa vuokrasuhteissa jäi voimaan vielä valtioneuvoston taulukkovuokrat sekä sen antamat vuosittaiset tarkistusyleisohjeet.

VUOKRA-ASUNTOJEN MÄÄRÄN KEHITYS SUOMESSA 1970 - 3/1996
Vuoden 1996 luvut ovat karkeita ennakkolukuja.

	1970	1980	1990	1994	3 / 1996*
Vapaarah.	476 000	337 000	272 000	316 000	325 000
Aravat	71 000	200 000	274 000	314 000	322 000
Yhteensä	547 000	537 000	546 000	630 000	647 000
%-osuus kaikista asunnoista	37,4	29,2	24,7	28,0	30,0

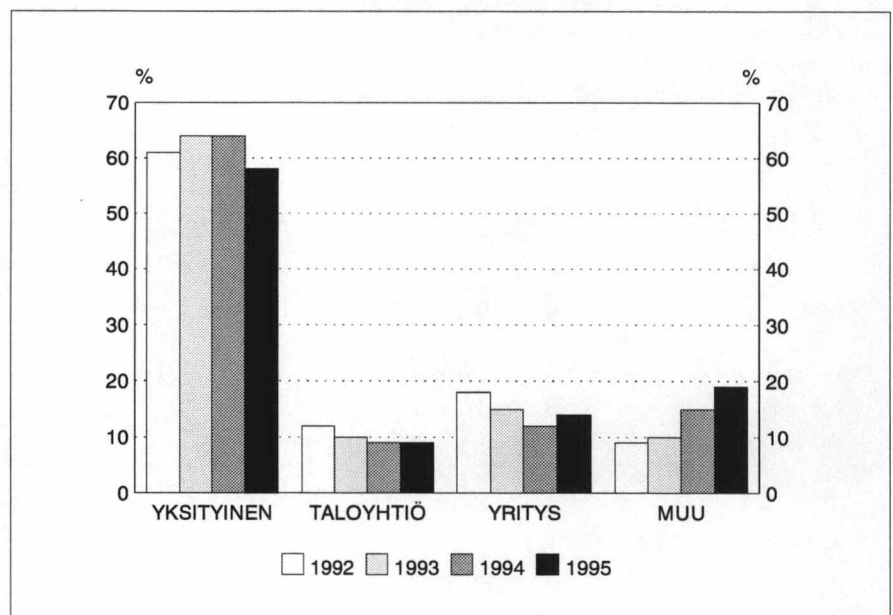
1.5.1995 tuli voimaan laki, jossa vuokratasoja tai vuokran korotuksia ei enää säännellä valtioneuvoston taholta. Ajatuksena on nyt, että markkinat määräävät vuokratason ja sopijaosapuolet vuoran tarkistamistavan. Jäljelle jäi toki muutama kohta siirtymäajasta, jolloin voidaan antaa suosituksia vuokrien tarkistamistavoista.

Vuokra-asuntojen tarjonta

Edellä esitetty historiakatsaus kertoo pitkälti syyn siihen, miksi vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja hävisi markkinoilta 1970 ja 1980 luvuilla ja tarjonta oli lähes olematonta.

Kysymys oli vuokra-asunnosta saadusta pienestä tuotosta - verotuksen jälkeen selvästi pienempi kuin pankkitalletus tai valtion obli-

VUOKRANANTAJAT VUOSINA 1992 - 1995

gaatio – sekä hankalasta irtisanomismenettelystä.

Usein keskustelusta saa sen kuvan, että vuokra-asuntoja omistavat vain pankit, vakuutusyhtiöt ja muut yritykset. Totuus on kuitenkin se, että ylivoimaisesti suurin omistajaryhmä on tavalliset Matti ja Maija Meikäläiset. Vapaarahoitteisista vuokra-asunnoista noin 60 prosenttia on yksityisten ihmisten tai kuolinpesien omistuksessa. Yritysten omistuksessa on noin 15, taloyhtiöiden 10 ja muiden – kuten säätiöiden, seurakuntien, kuntien jne. – omistuksessa loput noin 15 prosenttia.

Miksi tarjonta on lisääntynyt 1990-luvulla

Vuokra-asuntojen tarjonnan lisääntymisen pääsyy oli vuoden 1992 helmikuun alussa voimaan tullut uusi huoneenvuokralaki, joka vapautti uudet vuokrasopimukset sääntelystä. Yksityisten ihmisten ja kuolinpesien tyhjiillään olleet asunnot pantiin vuokralle ja rakennusfirmojen sekä pankkien myymättömät asunnot vuokrattiin. 1990-luvun alussa alkanut lama ja asuntokaupan pysähtyminen jätti pankkeille ja rakennusfirmoille käsiin paljon tyhjiä asuntoja.

Asuntojen hintojen lasku houkutteli myös sijoittajat asuntomarkkinoille. Asunnon vuokraamisesta tuli varteenotettava sijoituskohde varsinkin kun samaan aikaan

VÄESTÖREKISTERIKESKUKSEN MUUTTOAINEISTON PERUSTEELLA ARVIDIDUT VAPAARAOHITTEISEN VUOKRA-ASUNTOKANNAN MUUTOKSET 1992 – MAALISKUU 1996.

	1992	1993	1994	1995	1996 1-nelj.	Yhteensä
Uusia	20 000	17 500	16 500	16 700	4 500	75 200
Poistuma	5 300	6 800	6 400	6 400	1 800	26 700
Nettom.	14 700	10 700	10 100	10 200	2 600	48 500

pankkitalletusten ja obligaatioiden korkotaso oli laskussa.

Seuraavassa on esimerkki 30 neliön yksion tuotosta tällä hetkellä Helsingin keskustassa ja Vantaalla. Kuten esimerkistä havaitaan, yksiö Vantaalla voi olla vuokratuoton kannalta jopa parempi sijoitus kuin vastaava yksiö Helsingin keskustassa. Helsingin keskustan asunnon houkuttelevuutta sijoitusmielessä lisää asunnon arvon odotettu parempi kehitys.

Tuottoa laskettaessa tulee kuitenkin muistaa peruskorjaukset ja mahdolliset nollavuokrakuukaudet vuokralaisen vaihtuessa. Nämä alentavat pitkällä aikavälillä vuokratuottoa.

Myös 1990-luvulla voimaan tullut uusi laki pääomatulojen verotuksesta lisäsi vuokra-asuntojen tarjontaa. Vuokratulo laitettiin aikaisemmin palkan jatkeeksi ja siitä meni korkea marginaalivero, jolloin tuotto jäi alhaiseksi. Tähän tuli tosin helpotuksia omaisuustulovähennyksen muo-

dossa jo 1980-luvulla. Uuden lain mukaan kaikista pääomatuloista menee sama tasasuuruinen vero, joka tämän vuoden alusta on 28 prosenttia. 1990-luvulla myönnetty korkotuet lisäsivät myös hieman vuokra-asuntojen tuotantoa.

Vuokra-asuntojen kysyntä

Vuokra-asuntojen kysyntää lisänneitä ja lisääviä tekijöitä ovat mm.

- Lisääntyvä tarjonta luo kysyntää
- Tietoisuus siitä, että vuokralla asuminen on todellinen vaihtoehto ja yleinen suhtautuminen vuokra-asumiseen muuttui positiivisemmaksi.
- Nuoret eivät välttämättä halua enää sitoutua pankin armoille 20 vuodeksi, vaan haluavat kuluttaa rahansa jo nuorena eikä vasta eläkeiässä.
- Lyhyet ja epänormaalit työsuhteet ja epävarmuus työstä eivät houkuttele sitoutumaan pitkään lainaan.
- Työttömyys ja lama yleensä on pakottanut jotkut luopumaan omistusasunnostaan ja hakeutumaan vuokramarkkinoille.
- Markkinoille on tullut uusia asumismuotoja, esim. asumisoikeusasunnot.

Vaikka asuntojen hinnat ovat nyt realistisesti alhaisella tasolla, asuntokaupan vuotuinen volyyymi on laskenut alemmalle tasolle kuin 1970 ja 1980-luvuilla.

	Helsinki		Vantaa	
Ostohinta	300 000	(10 000 mk/m ²)	165 000	(5 500 mk/m ²)
Vuokra /vuosi	27 000	(75 mk/m ² /kk)	20 520	(57 mk/m ² /kk)
– Hoitovastike (11,11)	4 000		4 000	
– Vero (28 %)	6 440		4 626	
Puhdas tuotto/vuosi	16 560		11 894	
%-sij. pääomasta	5,5 %		7,2 %	

**Ketkä kysyvät
vapaarahoitteisia
vuokra-asuntoja**

- Työssäkäyvät nuoret
- Opiskelijat, maksimi asumistuki on noin 1300 markkaa kuukaudessa.
- Työpaikkaa ja paikkakuntaa vaihtavat (muuttoliike lisääntynyt taas)
- Ennen liian kalliilla asuneet. Asunto myydään ja lainat maksetaan pois.
- Ne, joille on tullut muutos elämäntilanteessa; esim. avioerotauksissa ei enää välttämättä osteta toista omistusasuntoa vaan asunto vuokrataan.

Suuret ikäluokat asuvat jo lähes velattomissa asunnoissa. Heitä ei saa vielä muuttamaan vuokra-asuntoon. Heidän kysyntänsä kohdistuu tulevaisuudessa lähinnä kaupunkien ja taajamien keskustoihin pääasiassa omistusasuntoihin.

Lähde Vuokratilasto, TK
Vuokrapyyntökysely, TK
Erillistiedustelut, TK ja Ympäristöministeriö

Lisätietoja Ilkka Lehtinen (90) 1734 3478

VAPAARAOITTEISTEN VUOKRA-ASUNTOJEN VUOKRAT JA VUOKRAPYYNNÖT VUODEN 1995 LOPPUKESÄLLÄ

	1 H	2 H	3 H	4 +H	Yhteensä
Helsinki					
VUT	52,71	45,36	40,85	36,54	42,64
YMP.	64,33	52,72	47,27	45,14	52,27
PYYNTÖ	75,40	60,60	53,20		
Pääkaupunkiseutu					
VUT	51,19	44,78	40,72	36,92	42,02
YMP.	62,66	51,51	46,39	44,29	50,14
PYYNTÖ	71,70	56,60	50,80		
Muu Suomi					
VUT	39,15	35,44	32,12	29,24	32,72
YMP.	46,76	40,60	36,72	34,10	38,48
PYYNTÖ	54	44	38	(noin lukuja)	

VUT = Tilastokeskuksen huhtikuun 1995 vuokratiedustelu, mukana kaikki vapaarahoitteiset vuokra-asunnot.
YMP. = Ympäristöministeriön toimeksiannosta tehty vuokratiedustelu elokuussa 1995, mukana 1.2.1992 jälkeen solmitut vuokrasuhteet (vapaarahoitteiset vuokra-asunnot).
PYYNTÖ = Tilastokeskuksen syyskuussa 1995 vuokra-asunnonvälittäjiltä tiedustelemaat vuokrapyyntö.

VAPAARAOITTEISTEN VUOKRA-ASUNTOJEN VUOKRAT ELOKUUSSA 1995, 1994 JA 1993, mk/m²/kk

	1995					1994	1993
	1 H	2 H	3 H	4 +H	Yhteensä		
Koko maa	51,97	44,07	38,86	36,90	41,97	41,39	41,27
Pääkaupunkiseutu	62,66	51,51	46,39	44,29	50,14	49,97	49,74
Muu maa	46,76	40,60	36,72	34,10	38,48	38,05	37,78
Helsinki	64,33	52,72	47,27	45,14	52,27	51,68	51,54
Kehyskunn.	47,36	42,86	39,98	38,02	40,26	41,33	39,36
Tampere	52,44	41,37	38,59	37,24	41,94	41,90	41,05
Turku	50,42	46,50	39,67	37,68	42,88	40,58	40,75
Jyväskylä	54,99	45,11	39,50	38,64	43,34	43,81	42,66
Kuopio	52,45	43,01	38,75	36,09	40,93	42,00	41,30
Oulu	51,36	42,14	38,29	34,27	40,44	40,09	41,17

KANSAINVÄLINEN HINTAVERTAILUTUTKIMUS KERTOO SUOMEN HINTATASOSTA

Ostovoimapariteetteihin perustuvasta kansainvälisestä hintavertailututkimuksesta on totuttu käyttämään nimitystä PPP (Purchasing Power Parities). Suomi tuli mukaan OECD:n koordinoimaan hintavertailuun vuonna 1980. Vuodesta 1992 Suomi on osallistunut EU-maiden yhteisen tilastoviraston Eurostatin hintavertailututkimukseen. Mukana Eurostatin tutkimuksessa on viidentoista varsinaisen jäsenmaan lisäksi Norja, Islanti, Sveitsi ja Puola. Eri organisaatioiden koordinoimien vertai-

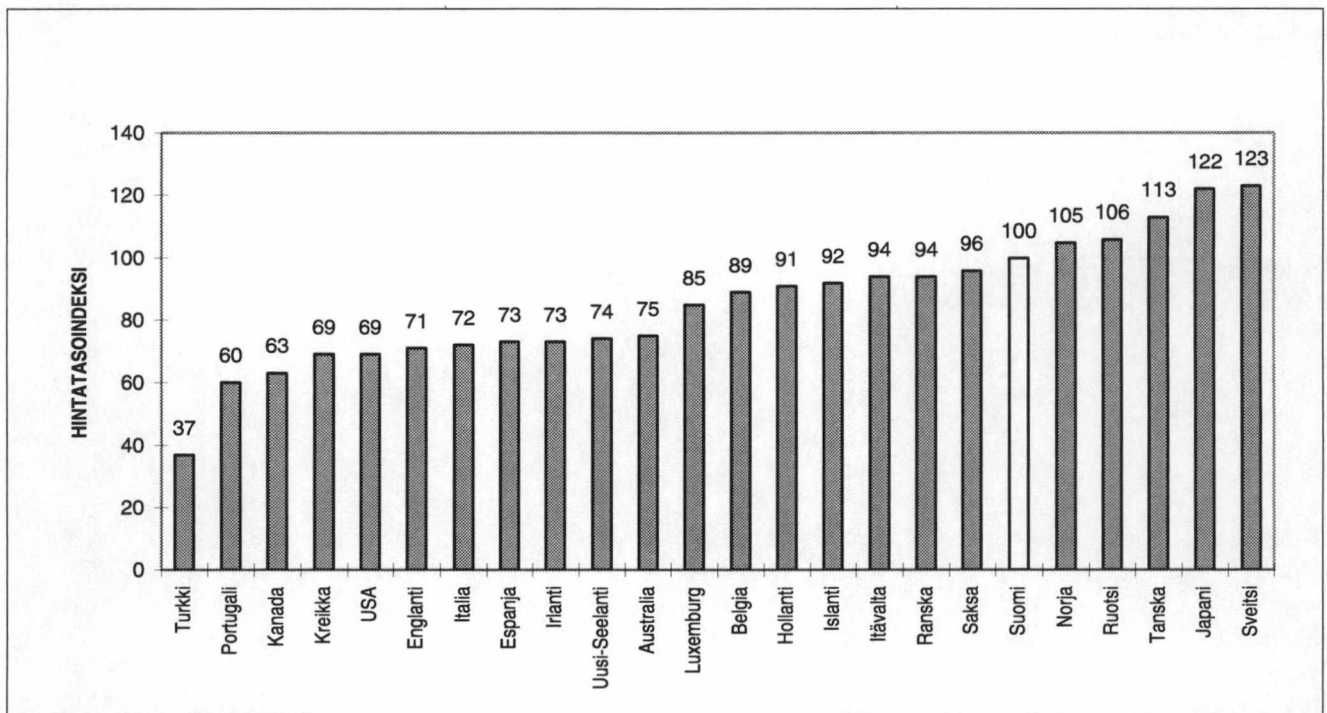
lujen tulokset voidaan yhdistää laajemmiksi vertailuiksi.

Hintatasovertailuissa tarkastellaan samantyyppisiä tuotteita eri maissa. Tutkimuksen hinta-aineisto kerätään kolme vuotta kestäväns. ns. survey circle 'in aikana eri tuoteryhmille. Yksittäisten hyödykkeiden hinnoista muodostetaan indeksejä muiden maiden vastaavien hintojen kanssa. Tuoteryhmätasoinen (ns. basic heading) hintaindeksi muodostuu ryhmään kuuluvien yksittäisten tuotteiden hintaindeksien perus-

teella. SNA-taso edustaa vielä korkeampaa aggregaattitasoa, jossa useita tuotteita on koottu yhteen.

Eri tuotteiden hintasuhteet vaihtelevat maittain ja kulutustottumukset ovat myös erilaisia. Siitä seuraa, että hintatasovertailut eivät ole yksinkertaisia eikä pelkkä Big Mac -indeksi riitä. Yksityisen kulutuksen hintatasoja verrataan kotitalouksien kulutuksen mukaisilla hyödykekoreilla. Se mitä hyödykkeitä vertailuun kustakin maasta otetaan määräytyy kansallisten tilastoviranomaisten keski-

KOKONAISHINTATASO MAALISKUUSSA 1996
SUOMI = 100

Kansainväliset yksityisen kulutuksen hintatasoindeksit on laskettu vuoden 1994 ostovoimapariteettien pohjalta korjaamalla niitä valuuttakurssien ja inflaation muutoksilla.

näisissä neuvotteluissa Eurostatin koordinoimana.

Ostovoimapariteetti

Ostovoimapariteetit ovat hintasuhteita aivan niin kuin hintaindeksitkin. Ostovoimapariteettien laskenta perustuu maiden väliin hintavertailuihin. Valuuttojen vaihtokursseja ei vertailussa lainkaan tarvita, sillä hintavertailut antavat suoraan tuloksenaan rahayksikköjen väliset arvosuhteet, ostovoimapariteetit. Nämä ns. PPP-kurssit kuvastavat maiden valuuttojen todellista ostovoimaa. Kun niiden arvot jaetaan vastaavilla vaihtokursseilla, tuloksena saadaan maiden hintatasot.

Ostovoimapariteetti on maan valuutan todellisen ostovoiman mukainen vaihtokurssi. Muunnettaessa tietty rahasumma ostovoimapariteetin muiden maiden valuuttoihin, rahasummalla saadaan näissä maissa sama määrä tavaroita ja palveluksia. Ostovoimapariteettiteoria on vanha valuuttakurssien määrääytymistä selittävä teoria. Oletus on, että mikäli kauppa on vapaata, pyrkivät maailmanmarkkinoilla kaupattavien tavaroiden

hinnot tasoittumaan. Kansainvälisissä vertailuissa tarvitaan vertailukelpoista tietoa esimerkiksi eri maiden bruttokansantuotteen tasosta ja sen koostumuksesta. PPP-kurssien pääasiallisin käyttö onkin muuttaa eri maiden BKT-tiedot samaan mittayksikköön siten, että vältetään valuuttakurssien yli- tai aliarvostamisen mukanaan tuomilta ongelmilta. Pelkästään valuuttakursseja käyttämällä saadaan korkean hintatason maa näyttämään varakaammalta kuin se onkaan. Vaihtoehtoinen parempi tapa on käyttää ostovoimapariteetteja.

Suomi hintatasovertailuissa

Vuonna 1990 Suomi oli Euroopan ja OECD-maiden kallein maa yksityisen kulutuksen hintatasolla mitattuna. Vuonna 1992 Suomi oli pudonnut neljänneksi. Suomen markan heikentyminen ja alhainen inflaatio olivat syynä siihen, että Suomen hintataso oli vuonna 1992 edullisempi kuin kaksi vuotta aiemmin. Kun yksityisen kulutuksen hintatasoa päivitetään valuuttakurssein ja inflaatioluvuin vuoden 1996 maaliskuulle, on Suomi kuudentena vertailussa. Suomea kalliimpia ovat Norja (5%), Ruotsi

(6%), Tanska (13%), Japani (22%) ja Sveitsi (23%) (ks. kuva).

Suomi oli vuonna 1980 Pohjoismaiden halvin maa. Saksa oli tuolloin hieman Suomea kalliimpi ja Ranska hieman halvempi. Jo viisi vuotta myöhemmin Pohjoismaat erottuivat Keski-Euroopan maista selvästi kalliimpina. Kun Saksa esimerkiksi oli vuonna 1980 kolme prosenttia Suomea kalliimpi, Suomi oli noussut vuonna 1985 sitä jo 22 prosenttia kalliimmaksi. Vuoden 1990 tuloksissa ero oli vieläkin suurempi. Pohjoismaiden Keski-Eurooppaan nähden korkeampi inflaatio ei kompensoitunut valuuttakurssien muutoksena.

90-luvun alkupuolella tehdyt devalvaatio- ja kellutus päätökset ja markan heikkeneminen alensivat Suomen suhteellista hintatasoa useimpiin muihin maihin verrattuna. Vastaavasti myöhemmin markan uudelleen vahvistuminen näkyi Suomen suhteellisen hintatason nousuna. Vuoden 1996 helmikuun tilanteessa on havaittavissa, että marka on uudestaan heikentynyt suhteessa EU:n valuuttayksikköön ecuun.

Eri tuotteiden ja palvelusten hintataseista on saatavissa lisää tietoa Harri Kananojalta puh. (90) 17 341

INDEKSIT AULUKKO

	I/1996	Vuosimuutos %
● Ansiotasoindeksi 1990 = 100*	120,4	5,1
Tuntipalkkaiset	118,9	4,8
Kuukausipalkkaiset	121,0	5,2
Teollisuus	126,7	4,8
● Työntekijät	126,8	5,4
● Toimihenkilöt	126,6	4,0
Talonrakennustyöntekijät	102,7	3,3
Tukku- ja vähittäiskauppa	122,8	4,9
Kuljetus	123,7	6,8
Rahoitus	128,1	7,2
Kunta	120,8	5,9
Tuntipalkkaiset	116,9	4,5
Kuukausipalkkaiset	121,1	6,0
Valtio	115,2	5,0
Tuntipalkkaiset	121,3	4,3
Kuukausipalkkaiset	114,8	5,1
Yksityinen sektori	121,1	4,8
Tuntipalkkaiset	118,9	4,8
Kuukausipalkkaiset	122,6	4,8
● Reaaliansioindeksi 1990 = 100*	107,1	4,5
● Asuntojen hintaindeksi 1983 = 100	141,5	-1,8
Pääkaupunkiseutu	128,4	-4,8
Helsinki	129,8	-4,3
Muu Suomi	148,8	-0,5
Tampere	149,6	-4,4
Oulu	148,2	-3,1
● Taksiliikenteen kustannusindeksi	104,4	2,2
● Invataksiliikenteen kustannusindeksi	104,5	2,6
● Sairaankuljetusliikenteen kustannusindeksi	103,2	2,9
	Kesäkuu 1996	Vuosimuutos %
● Kuluttajahintaindeksi 1990 = 100	112,9	0,4
Ravinto	93,9	-1,7
Asuminen, lämpö ja valo	100,5	-0,5
Liikenne	126,8	1,6
Vapaa-aika, virkistys ja koulutus	119,4	1,6

● Elinkustannusindeksi 1951:10 = 100	1 401	0,5
● Maatalouden tuotantopanosten hintaindeksi 1990=100	88,4	1,3
● Tukkuhintaindeksi 1990 = 100	109,8	0,0
DA Elintarvikkeet	98,3	0,5
232 Öljytuotteet	136,5	6,3
27 Perusmetallit	120,4	-3,6
DK Koneet ja laitteet	123,7	3,3
DL Sähköiset tuotteet ja optiset laitteet	103,1	-1,0
DM Kulkuneuvot	129,8	1,6
E Sähkö	125,4	3,0
● Vientihintaindeksi 1990 = 100	121,3	1,9
DD Puutavara ja puutuotteet	98,2	-6,8
21 Selluloosa, paperi ja paperituotteet	124,1	1,9
27 Perusmetallit	122,9	-1,2
28 Metallituotteet	126,4	0,4
DK Koneet ja laitteet	132,9	2,3
DL Sähkötekniset tuotteet ja optiset laitteet	105,4	-0,4
● Tuontihintaindeksi 1990 = 100	121,6	1,5
27 Perusmetallit	126,8	-1,5
DK Koneet ja laitteet	135,3	4,3
DL Sähkötekniset tuotteet ja optiset laitteet	110,4	-1,0
DM Kulkuneuvot	138,8	3,7
● Teollisuuden tuottajahintaindeksi 1990 = 100	110,8	0,0
● Kotimarkkinoiden perushintaindeksi 1990 = 100	105,5	-2,4
● Rakennuskustannusindeksi 1995 = 100	98,9	-1,2
Työpanokset	100,2	0,5
Tarvikepanokset	99,4	-1,1
● Maarakennuskustannusindeksi 1990 = 100	103,3	-0,3
● Metsäalan konekustannusindeksi 1990 = 100	122,2	1,0
● Maarakennusalan konekustannusindeksi 1990 = 100	109,5	0,6
● Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi 1990 = 100	109,0	1,2
● Linja-autoliikenteen kustannusindeksi 1990 = 100	112,1	1,4

* Ennakkotieto

Postitus
2 lk kirje

PMM
sopimus
00022/1

SVT Suomen Virallinen Tilasto

TIEDUSTELUT

Anna-Leena Wickstrand/Palkat
Kaisa Weckström-Eno/Hinnat
(90) 17 341

MYYNТИ

Tilastokeskus/Myyntipalvelu
PL 3B
00022 TILASTOKESKUS
puh. (90) 1734 2011
fax (90) 1734 2474

FÖRSÄLJNING

Statistikcentralen/Försäljningstjänsten
PB 3 B
00022 Statistikcentralen
tel. (90) 1734 2011
fax (90) 1734 2474

ORDERS

Statistics Finland/Sales Services
P.O.Box 3B
FIN-00022 Statistics Finland
Finland
Tel + 358-0-1734 2011
Fax +358-0-1734 2474

KÄYNTIOSOITE

Työpajakatu 13
00580 HELSINKI

ISSN 0784-8374/Palkat
ISSN 0789-2462/Hinnat